

ygn. akt: IV RC 71/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2019r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ewa Woźniczka

Protokolant: Aleksandra Nikiel

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2019r. w R.

sprawy z powództwa małoletniej O. W. działającej przez opiekuna prawnego A. K.

przeciwko M. C., Z. W.

o alimenty

- 1) zasądza od pozwanej M. C. na rzecz małoletniej powódki O. W. alimenty w kwocie po 100 zł (sto złotych) miesięcznie, płatne do rąk opiekuna prawnego A. K. do dnia 30-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 maja 2019r.;
- 2) oddała w pozostałej części powództwo wobec pozwanej M. C.;
- 3) zasądza od pozwanego Z. W. na rzecz małoletniej powódki O. W. alimenty w kwocie po 200 zł (dwieście złotych) miesięcznie, płatne do rąk opiekuna prawnego A. K. do dnia 30-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 maja 2019r.;
- 4) odstępuje od obciążania pozwanych kosztami postępowania;
- 5) nadaje wyrokowi w punkcie 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności i klauzulę wykonalności w zakresie punktu 1 i 3.

Sygn. akt IV RC 71/19

UZASADNIENIE

Małoletnia powódka O. W. działająca przez opiekuna prawnego A. K. domaga się zasądzenia od pozwanej M. C. alimentów w kwocie po 200 zł miesięcznie oraz od pozwanego Z. W. alimentów również w kwocie po 200 zł miesięcznie tj. łącznie 400 zł, płatnych do dnia 30 –tego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pozwu podano, że małoletnia powódka jest córką pozwanych. Pozwani zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej nad małoletnią. Okresowo wykazywali zainteresowanie córką i starali się wspierać małoletnią, jednak od ponad pół roku nie wykazują żadnego zainteresowania losami dorastającej córki i nie uczestniczą w procesie wychowawczym i opiekuńczym małoletniej. Nie łożą na utrzymanie powódki żadnych kwot. Małoletnia powódka obecnie przebywa w P. Opiekuńczo - Wychowawczej Mieszkanie nr (...) w R.. Przeżyła emocjonalnie fakt, iż pozwani zerwali z nią wszelkie kontakty. W pozwie wskazano, że wprawdzie placówka, w której przebywa małoletnia zapewnia

jej część potrzeb, jednak nie są to środki wystarczające, gdyż w związku z intensywnym rozwojem potrzeby małej powódki znacząco wzrosły (k. 3-3v).

Na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2019 roku pozwany Z. W. uznał żądanie pozwu w całości. Z kolei pozwana M. C. uznała żądanie pozwu do kwoty po 50 zł miesięcznie, a w pozostałym zakresie wniosła o oddalenie powództwa (k. 36v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

O. W. urodzona (...) pochodzi z nieformalnego związku (...) (poprzednio D.).

Pierwotnie pozwani mieli ograniczoną władzę rodzicielską nad małą powódka. Postanowieniem tut. Sądu z 20 marca 2013 roku w sprawie o sygn. akt IV Nsm 47/13 mała została umieszczona w rodzinie zastępczej u Z. i R. S..

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 29 kwietnia 2015 roku pozbawiono pozwaną M. C. władzy rodzicielskiej nad małą O. W..

Mocą postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 24 czerwca 2015 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 778/14 mała została umieszczona w placówce opiekuńczo- wychowawczej. Aktualnie powódka przebywa w Domu Dziecka w R.. Dzięki umieszczeniu w zawodowej rodzinie zastępczej sytuacja życiowa małej powódki uległa stopniowej poprawie. Matka małej nie wykazywała zainteresowania losami córki, w dalszym ciągu nie podjęła pracy zawodowej, a małą odwiedzała jedynie sporadycznie. Nie była w stanie zapewnić córce odpowiednich warunków bytowych i sprawować należytej opieki. Mała powódka nie chciała utrzymywać kontaktów z matką, a pozwana nie podejmowała żadnych działań w celu odzyskania władzy rodzicielskiej, a wręcz przeciwnie podczas odwiedzin pracownika socjalnego podała, że „nie chce znać córki, ani widywać”.

Pozwany także utrzymywał z córką jedynie sporadyczny kontakt i generalnie nie interesował się jej losem. Ostatecznie na mocy postanowienia tut. Sądu z dnia 1 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn. akt IV Nsm 147/16 został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad małą powódka.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 20 września 2017 roku w sprawie o sygn. akt IV Nsm 940/17 funkcję opiekuna prawnego dla małej O. W. powierzono A. K..

Obecnie mała powódka ma 15 lat, jest dzieckiem ogólnie zdrowym, nie choruje przewlekłe i nie sprawia problemów wychowawczych. Uczęszcza do ósmej klasy szkoły podstawowej, systematycznie realizuje obowiązek szkolny i osiąga stosunkowo dobre wyniki w nauce. Mała nie uczęszcza na dodatkowe zajęcia pozaszkolne. Nie osiąga żadnych dochodów i nie posiada majątku. W czasie gdy pozwani odwiedzali córkę w placówce opiekuńczej, mała od czasu do czasu otrzymywała drobne prezenty rzeczowe bądź sporadycznie kieszonkowe. Od pewnego czasu pozwani nie wykazują jednak żadnego zainteresowania losami córki, a ustalone spotkania w placówce były przez nich realizowane jedynie początkowo przez bardzo krótki czas.

Mała widziała się z ojcem w czasie ostatnich Świąt Bożego Narodzenia, a z matką jesienią ubiegłego roku. Mała nie otrzymuje świadczenia w ramach programu 500+.

Pozwana M. C. ma 38 lat, jest osobą bierną zawodowo, podejmuje jedynie drobne prace dorywcze i pobiera specjalny zasiłek opiekuńczy z tytułu opieki nad niepełnosprawną matką w kwocie po 620 zł miesięcznie. Zamieszkuje z matką, która otrzymuje świadczenie emerytalne. W zeszłym roku pozwana podjęła pracę w charakterze sprzątaczkii jednak z powodu pogorszenia stanu zdrowia jej matki przerwała zatrudnienie. Rodzina jest objęta pomocą Ośrodka Pomocy (...) w formie pracy socjalnej, korzysta z pomocy finansowej na zakup opału oraz zakup żywności. Mąż pozwanej opuścił zakład karny, nie ma stałej pracy i wykonuje jedynie dorywcze prace budowlane, a w ostatnim miesiącu osiągnął dochód zaledwie na poziomie 300 zł. Pozwana posiada orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności z uwagi na ograniczone możliwości intelektualne i psychiczne. Pozwana choruje także na dolegliwości związane z tarczycą, a miesięczna kuracja zaleconymi lekami wynosi 150 zł. Koszt żywienia pozwanej oscyluje w granicach

200-250 zł miesięcznie, a bieżące opłaty mieszkaniowe pozwana reguluje z kwot przyznanego zasiłku opiekuńczego i emerytury jej matki.

Pozwany Z. W. ma 42 lata. Mieszka wraz żoną i małoletnim synem w mieszkaniu komunalnym. Aktualnie pracuje jako pracownik budowlany zaledwie jeden raz w tygodniu w wymiarze 1/8 etatu, a jego wynagrodzenie w skali miesiąca oscyluje w kwocie około 270 zł netto miesięcznie. Pozwany posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Pobiera świadczenie rentowe, którego wymiar wynosi obecnie 1100 zł miesięcznie. Oprócz renty i wynagrodzenia za pracę pozwany pobiera zasiłek pielęgnacyjny w kwocie około 180 zł oraz świadczenia z programu 500+ na rzecz małoletniego syna. Miesięczne koszty utrzymania pozwanego przedstawiają się następująco: czynsz ok. 210 zł, prąd 85 zł, gaz ok. 37,50 zł, telefon ok. 100 zł, telewizja i (...) 65 zł, przy czym pozwany nie potrafił dokładnie określić jakie są miesięczne koszty związane z jego wyżywieniem. Żona pozwanego aktualnie pozostaje bez pracy i opiekuje się ich 17- miesięcznym synem.

Dowód: akta sprawy I. O. 225/15, orzeczenie o niepełnosprawności k. 16, zaświadczenie z Urzędu Skarbowego k. 17-18, decyzja Prezydenta Miasta R. k. 19, rachunki k. 20, dokumentacja lekarska k. 21-22, rachunki k.27-30, decyzja ZUS k. 31, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k.33, zaświadczenie ZUS k. 34, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 35, zeznania opiekuna prawnego A. K. k. 36v, zeznania pozwanej k. 37, zeznania pozwanego k. 37.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie, szczegółowo powyżej opisane. Podawane w czasie zeznań dane w szerokim zakresie znajdowały potwierdzenie w dokumentach przedłożonych przez strony do akt sprawy, których strony wzajemnie nie kwestionowały. Dlatego też Sąd całościowo ocenił materiał dowodowy jako spójny, logiczny i wzajemnie się uzupełniający.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a w konsekwencji postępowanie dowodowe Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył.

Zgodnie z regulacją art. 133 § 1 k.r.io. każdy z rodziców obowiązany jest do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zakres świadczeń alimentacyjnych ustawodawca określił w art. 135 § 1 k.r.io., uzależniając go z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć te, których zaspokojenie zapewni podmiotowi uprawnionemu do alimentów odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy. Będą to zatem nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji lecz również te, których celem jest stworzenie warunków bytowania stosownie do wieku uprawnionego, stanu jego zdrowia i innych okoliczności, których uprawniony nie jest w stanie własnymi siłami sobie zapewnić.

Należy przy tym podkreślić, że opisane, usprawiedliwione potrzeby w przypadku dziecka uprawnionego do alimentów powinny być przy tym oceniane całościowo, a zatem nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych podmiotów zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku.

Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można przy tym - co jednoznacznie wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te (usprawiedliwione potrzeby uprawnionego i możliwości majątkowe oraz zarobkowe zobowiązanego) w praktyce pozostają bowiem we wzajemnej zależności i obie te przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustaleniu przez sąd wysokości alimentów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku, III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15). Konkludując powyższe, przy ocenie zakresu obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę zatem również usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1975 roku, III CRN 330/75, LEX nr 7777).

Nadto zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w tezie IV wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 roku III CZP 91/86).

Bezspornym w niniejszej sprawie jest fakt, że małaletnia powódka O. W., jest dzieckiem niesamodzielnym i nie ma możliwości, aby poczynić starania w celu samodzielnego utrzymania. Małaletnia powódka kontynuuje obowiązek szkolny i nie dysponuje również jakimkolwiek majątkiem, który mógłby stanowić jej źródło utrzymania. Dlatego też całość kosztów utrzymania małaletniej obciąża jej rodziców. Pozwani są pozbawieni władzy rodzicielskiej nad małaletnią powódką. Aktualnie nie wykazują zainteresowania losem dorastającej córki i nie łożą na jej utrzymanie kwot, które pozwoliłyby choćby częściowo poprawić sytuację ekonomiczną powódki. Pomimo faktu, iż placówka, w której przebywa małaletnia zapewnia jej podstawowe koszty utrzymania, to jednak nie są to środki wystarczające na pokrycie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb powódki, gdyż w związku z intensywnym rozwojem potrzeby małaletniej powódki znacząco wzrosły.

Biorąc zatem pod uwagę poczynione ustalenia faktyczne, Sąd doszedł do przekonania, że żądanie alimentów na rzecz małaletniej powódki jest uzasadnione. Oczywistym jest, że małaletnia powódka jest dorastającym i szybko rozwijającym się dzieckiem i do prawidłowego rozwoju potrzebuje zaspokojenia przeciętnych potrzeb nastolatki w jej wieku.

Trudno przyjąć przy tym, aby wykazywane w niniejszym postępowaniu potrzeby małaletniej nosiły znamiona zbytku. Jednak przy ustalaniu obowiązku alimentacyjnego istotne znaczenie mają również możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanych. W realiach niniejszej sprawy ustalono, że pozwani borykają się z problemami zdrowotnymi. Pozwana M. C. posiada orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności, choruje na dolegliwości tarczycy, posiada jednak możliwości znalezienia odpowiedniego zatrudnienia w zakresie prostej pracy fizycznej. Pozwany Z. W. został zakwalifikowany do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, jest jednak zdolny do wykonywania zatrudnienia w warunkach pracy chronionej. Biorąc zatem powyższe pod uwagę, Sąd uznał, że posiadane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, nie dyskwalifikują automatycznie pozwanych z możliwości poczynienia stosownych starań w celu znalezienia pracy w większym wymiarze godzin, co wiązałoby się z poprawą ich sytuacji finansowej.

Reasumując zatem wszystkie powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd doszedł do przekonania, że żądanie alimentów na rzecz małaletniej powódki jest w znacznej części uzasadnione, stąd też zasądził od pozwanego Z. W. alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie. Odnośnie zaś ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanej M. C., Sąd uznał, że kwota alimentów na symbolicznym wręcz poziomie zaledwie 100 złotych miesięcznie, pozostaje w zasięgu jej obecnych możliwości majątkowych i zarobkowych i nie spowoduje uszczerbku w jej usprawiedliwionych dobrach własnych, a podjęcie chociażby dorywczego zatrudnienia w niewielkim wymiarze godzin nie będzie kolidowało z opieką sprawowaną nad matką. W pozostałej części powództwo wobec pozwanej M. C. podlegało oddaleniu. Sąd uznał, iż zasądzone kwoty alimentów przyczynią się częściowo do poprawy warunków życia i trudnej sytuacji społecznej, w której znalazła się małaletnia powódka. Datę początkową obowiązku alimentacyjnego ustalono od dnia 1 maja 2019 roku, uznając, że ustalenie tego obowiązku z datą wsteczną stanowiłoby nadmierne obciążenie finansowe dla pozwanych.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono po myśli przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności punktu 1 i 3 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Ponadto, zgodnie z dyspozycją art. 1082 k.p.c. nadano z urzędu klauzulę wykonalności odnośnie punktu 1 i 3 uzasadnianego wyroku.

Zważywszy na doniosłość obowiązku alimentacyjnego oraz aktualną sytuację majątkową i życiową pozwanych, Sąd z mocy art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania ich kosztami postępowania.

R., 29 kwietnia 2019 roku SSR Ewa Woźniczka